

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัย เรื่อง การศึกษาการปฏิบัติงานตามภาระหน้าที่ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 6 ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบสังเกต แล้วนำมาวิเคราะห์และเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปของตารางและตารางประกอบความเรียง โดยผู้วิจัยได้เสนอการวิเคราะห์ข้อมูล เป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 6 วิเคราะห์โดยแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ พร้อมทั้งเสนอข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง แสดงไว้ในตารางที่ 1

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามภาระหน้าที่ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 6 รวม 6 ด้านคือ ด้านวิชาการ ด้านกิจการนักเรียน ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ ด้านธุรการและการเงิน และด้านความสัมพันธ์กับชุมชน วิเคราะห์ข้อมูลโดยแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ พร้อมทั้งเสนอข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง แสดงไว้ในตารางที่ 2 ถึงตารางที่ 21

ตอนที่ 3 ข้อมูลสัมภาษณ์ครู เกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามภาระหน้าที่ของครูประถมศึกษา วิเคราะห์โดยแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ พร้อมทั้งเสนอข้อมูลที่สรุปเป็นความเรียง

ตอนที่ 4 ข้อมูลจากแบบสังเกตเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามภาระหน้าที่ของครูประถมศึกษา นำมาวิเคราะห์โดยแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ พร้อมทั้งเสนอข้อมูลที่สรุปเป็นความเรียง

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด-
สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 6

ตารางที่ 1 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามสถานภาพ

สถานภาพ	จำนวนครู	ร้อยละ
	N = 818	
เพศ		
ชาย	241	29.46
หญิง	573	70.04
ไม่ได้ตอบ	4	0.49
อายุ		
น้อยกว่า 25 ปี	37	4.50
25 - 30 ปี	27	3.30
31 - 41 ปี	479	58.60
41 - 50 ปี	226	27.60
มากกว่า 50 ปี	49	6.00
ประสบการณ์ในการสอน		
1 - 5 ปี	25	3.06
5 - 10 ปี	87	10.64
11 - 15 ปี	229	27.99
มากกว่า 15 ปี	475	58.07
ไม่ได้ตอบ	2	0.24

ตารางที่ 1 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามสถานภาพ (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวนครู N = 818	ร้อยละ
วุฒิทางการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	79	9.66
ปริญญาตรี	722	88.26
ปริญญาโท	16	1.96
ไม่ได้ตอบ	1	0.12
หน้าที่ความรับผิดชอบและปฏิบัติเป็นประจำ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ครูประจำชั้น	701	85.70
งานด้านสนับสนุนการสอน	212	25.90
อื่น ๆ	81	9.90
ดำรงตำแหน่งเงินเดือนในระดับ		
ระดับ 1-2	4	0.49
ระดับ 3-4	63	7.70
ระดับ 5-6	744	90.95
ระดับ 7 ขึ้นไป	6	0.73
ไม่ได้ตอบ	1	0.12
ระยะทางจากที่พักถึงโรงเรียน		
น้อยกว่า 1 กิโลเมตร	160	19.55
1 - 2 กิโลเมตร	137	16.75
มากกว่า 3 กิโลเมตร	457	55.86
อื่น ๆ	14	1.71
ไม่ได้ตอบ	50	6.11

จากตารางที่ 1 แสดงว่า ครูผู้สอนร้อยละ 70.04 เป็นเพศหญิง และร้อยละ 29.46 เป็นเพศชาย เมื่อจำแนกตามอายุ ครูร้อยละ 58.60 มีอายุอยู่ในช่วง 31-40 ปี รองลงมา ร้อยละ 27.60 มีอายุอยู่ในช่วง 41-50 ปี และน้อยที่สุด ร้อยละ 3.30 มีอายุอยู่ในช่วง 26-30 ปี

เมื่อจำแนกตามประสบการณ์การสอน ร้อยละ 58.07 มีประสบการณ์มากกว่า 15 ปี รองลงมา ร้อยละ 27.99 มีประสบการณ์ 11-15 ปี และน้อยที่สุด ร้อยละ 3.06 มีประสบการณ์ 1-5 ปี

จำแนกตามวุฒิการศึกษา ครูส่วนใหญ่ ร้อยละ 88.26 มีวุฒิปริญญาตรี รองลงมา ร้อยละ 9.66 มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี และน้อยที่สุด ร้อยละ 1.96 มีวุฒิปริญญาโท

จำแนกตามหน้าที่ความรับผิดชอบและปฏิบัติเป็นประจำ ครูส่วนใหญ่ ร้อยละ 85.70 ทำหน้าที่เป็นครูประจำชั้น รองลงมา ร้อยละ 25.60 ปฏิบัติงานด้านสนับสนุนการสอน

การดำรงตำแหน่งและอัตราเงินเดือนของครูผู้สอน ส่วนใหญ่ ร้อยละ 90.95 ดำรงตำแหน่งอยู่ในระดับ 5-6 รองลงมา ร้อยละ 7.70 ดำรงตำแหน่งระดับ 3-4 และน้อยที่สุด ร้อยละ 0.49 ดำรงตำแหน่งอยู่ในระดับ 1-2

สำหรับระยะทางจากที่พักถึงโรงเรียน ครูร้อยละ 55.86 พักห่างจากโรงเรียนมากกว่า 3 กิโลเมตร รองลงมา ร้อยละ 19.55 พักห่างจากโรงเรียนน้อยกว่า 1 กิโลเมตร

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการปฏิบัติงานตามภาระหน้าที่ของครูในโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
เขตการศึกษา 6 ในด้านวิชาการ กิจกรรมนักเรียน บุคลากร อาคาร
สถานที่ ธุรการและการเงิน และด้านความสัมพันธ์กับชุมชน

1. ด้านวิชาการ

ตารางที่ 2 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามกลุ่มประสบการณ์ที่สอน

กลุ่มประสบการณ์ที่สอน	จำนวนครู N=818	ร้อยละ
<u>กลุ่มทักษะ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)</u>		
ภาษาไทย	552	67.50
คณิตศาสตร์	524	64.10
สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต	544	66.50
<u>กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)</u>		
จริยศึกษา	332	47.90
ศิลปศึกษา	396	48.40
พลศึกษา	356	43.50
ดนตรี-นาฏศิลป์	389	47.60
<u>กลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)</u>		
งานบ้าน	396	48.40
งานเกษตร	361	44.10
งานประดิษฐ์	401	49.00
<u>กลุ่มประสบการณ์พิเศษ</u>		
ภาษาอังกฤษ	186	22.70
งานเลือก	60	7.30

จากตารางที่ 2 เมื่อพิจารณาตามรายวิชากลุ่มประสบการณ์ที่สอนพบว่า ครูส่วนใหญ่ ร้อยละ 67.50 สอนวิชาภาษาไทย รองลงมา ร้อยละ 66.50 สอนวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต และน้อยที่สุด ร้อยละ 7.30 สอนวิชางานเลือกในกลุ่มประสบการณ์พิเศษ

ตารางที่ 3 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามสภาพการเตรียมการสอน

สถานการณ์เตรียมการสอน	จำนวนครู N=818	ร้อยละ
เวลาที่ใช้ในการเตรียมการสอน		
ไม่ถึง 1 ชั่วโมง	290	35.45
1 ชั่วโมง	355	43.39
2 ชั่วโมง	89	10.88
มากกว่า 2 ชั่วโมง	80	9.78
ไม่ได้ตอบ	4	0.49
สถานที่เตรียมการสอน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
บ้าน	707	86.40
โรงเรียน	625	76.40
อื่น ๆ	21	2.60
จำนวนเวลาใช้ทำสื่อการเรียนการสอน โดยเฉลี่ย/สัปดาห์		
ไม่เกิน 2 ชั่วโมง	340	41.56
2-3 ชั่วโมง	254	31.05
4-5 ชั่วโมง	146	17.85
6-7 ชั่วโมง	32	3.91
มากกว่า 7 ชั่วโมง	41	5.00
ไม่ได้ตอบ	5	0.61

ตารางที่ 3 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามสภาพการเตรียมการสอน (ต่อ)

สถานการณ์เตรียมการสอน	จำนวนครู N=818	ร้อยละ
ระยะเวลาเปลี่ยนป้ายนิเทศในห้องเรียน		
สัปดาห์ละ 1 ครั้ง	156	19.07
เดือนละ 1 ครั้ง	384	46.94
ภาคเรียนละ 1 ครั้ง	131	16.01
อื่น ๆ	116	14.18
ไม่ได้ตอบ	31	3.79
ประเภทของบันทึกการสอนที่ใช้		
ใช้บันทึกการสอนสำเร็จรูป	143	17.48
ทำบันทึกการสอนด้วยตนเอง	638	79.77
อื่น ๆ	25	3.06
ไม่ได้ตอบ	12	1.47

จากตารางที่ 3 แสดงว่า ครูผู้สอน ร้อยละ 43.39 ใช้เวลาเตรียมการสอน 1 ชั่วโมงต่อวัน รองลงมา ร้อยละ 35.45 ใช้เวลาเตรียมการสอนไม่ถึง 1 ชั่วโมงต่อวัน และน้อยที่สุด ร้อยละ 9.78 ใช้เวลาเตรียมการสอนมากกว่า 2 ชั่วโมงต่อวัน

ในด้านสถานที่ที่เตรียมการสอน ครูส่วนใหญ่ ร้อยละ 86.40 เตรียมการสอนที่บ้าน รองลงมา ร้อยละ 76.40 มาเตรียมการสอนที่โรงเรียน

จำนวนเวลาที่ใช้ทำสื่อการเรียนการสอนโดยเฉลี่ยต่อสัปดาห์ ครู ร้อยละ 41.80 ใช้เวลาไม่เกิน 2 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ รองลงมา ร้อยละ 31.20

ใช้เวลา 2-3 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และน้อยที่สุด ร้อยละ 3.30 จะใช้เวลา 6-7 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

ระยะเวลาที่ใช้เปลี่ยนป้ายนิเทศในห้องเรียน ครูร้อยละ 46.94 จะเปลี่ยนป้ายนิเทศเดือนละ 1 ครั้ง รองลงมา ร้อยละ 19.07 เปลี่ยนป้ายนิเทศสัปดาห์ละ 1 ครั้ง และน้อยที่สุด ร้อยละ 16.01 เปลี่ยนป้ายนิเทศภาคเรียนละ 1 ครั้ง

สำหรับประเภทของบันทึกการสอนที่ครูใช้ ครูส่วนใหญ่ ร้อยละ 77.99 จะทำบันทึกการสอนด้วยตนเอง รองลงมา ร้อยละ 17.48 จะใช้บันทึกการสอนสำเร็จรูป

ตารางที่ 4 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามวิธีการสอนของครู

วิธีการสอนของครู	จำนวนครู N=818	ร้อยละ
วิธีสอนที่ใช้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ถามคำถาม	703	85.90
บรรยาย/อภิปราย	741	90.60
สาธิต	650	79.50
ศูนย์การเรียน	172	21.00
แบ่งกลุ่ม	733	89.60
บทเรียนสำเร็จรูป	167	20.40
อื่น ๆ	49	6.00
วิธีการสอนซ่อมเสริม (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
จัดทำแบบฝึกหัดที่มีความเหมาะสมกับ		
นักเรียน	563	68.80
สอนนักเรียนเป็นรายบุคคล	721	88.10
สอนนักเรียนโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป	94	11.50
มอบหมายให้นักเรียนสอนกันเอง	443	54.20
สอนนักเรียนเป็นกลุ่ม	538	65.80
อื่น ๆ	14	1.70

ตารางที่ 4 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามวิธีการสอนของครู (ต่อ)

วิธีการสอนของครู	จำนวนครู N=818	ร้อยละ
จำนวนเวลาที่ทำการสอน/สัปดาห์		
ไม่เกิน 10 ชั่วโมง (30 คาบ)	30	3.67
11-20 ชั่วโมง (33-60 คาบ)	170	20.78
21-25 ชั่วโมง (63-75 คาบ)	370	45.23
26-30 ชั่วโมง (70-90 คาบ)	241	29.46
อื่น ๆ	1	0.12
ไม่ได้ตอบ	6	0.73

จากตารางที่ 4 แสดงว่า ครูผู้สอน ร้อยละ 10.60 ใช้การบรรยาย และอภิปราย รองลงมา ร้อยละ 89.60 ใช้วิธีสอนแบบแบ่งกลุ่ม และน้อยที่สุด ร้อยละ 6.00 ใช้วิธีสอนแบบอื่น ๆ

ในด้านการสอนซ่อมเสริม ครูส่วนใหญ่ ร้อยละ 88.10 ใช้วิธีสอนเป็นรายบุคคล รองลงมา ร้อยละ 68.80 ใช้วิธีจัดทำแบบฝึกหัดที่มีความเหมาะสมกับนักเรียน และน้อยที่สุด ร้อยละ 1.70 ใช้วิธีสอนแบบอื่น ๆ

สำหรับจำนวนเวลาที่ทำการสอนต่อสัปดาห์นั้น ครู ร้อยละ 45.23 มีชั่วโมงสอนสัปดาห์ละ 21-25 ชั่วโมง รองลงมา ร้อยละ 29.46 มีชั่วโมงสอน 26-30 ชั่วโมง และน้อยที่สุด ร้อยละ 3.67 มีชั่วโมงสอนไม่เกิน 10 ชั่วโมง

ตารางที่ 5 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามวิธีที่ใช้ในการวัดผลและประเมินผล

วิธีการวัดผลและประเมินผล	จำนวนครู N=818	ร้อยละ
วิธีที่ใช้ในการวัดผลการเรียนรู้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
สังเกตการเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียน	746	93.40
ทดสอบโดยใช้แบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้น	647	79.10
ทดสอบโดยใช้แบบทดสอบที่ฝ่ายวัดผล- ของโรงเรียน	330	40.30
ตรวจแบบฝึกหัดในหนังสือแบบฝึกหัดของ- นักเรียน	766	93.60
อื่น ๆ	86	10.50
จำนวนเวลาที่ใช้ตรวจแบบฝึกหัดและการบ้านโดยเฉลี่ย/วัน		
ไม่เกิน 1 ชั่วโมง	245	29.95
1-2 ชั่วโมง	487	59.54
3 ชั่วโมง	43	5.26
มากกว่า 3 ชั่วโมง	39	4.77
ไม่ได้ตอบ	4	0.49

จากตารางที่ 5 แสดงว่า ครูส่วนใหญ่ ร้อยละ 93.40 ใช้วิธีตรวจแบบฝึกหัดในหนังสือแบบฝึกหัดของนักเรียน รองลงมา ร้อยละ 93.40 ใช้วิธีการสังเกตการเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียน

จำนวนเวลาที่ใช้ตรวจแบบฝึกหัดและการบ้านโดยเฉลี่ยต่อวันนั้น ครูผู้สอน ร้อยละ 59.54 จะใช้เวลา 1-2 ชั่วโมงต่อวัน รองลงมา ร้อยละ 29.95 ใช้เวลาไม่เกิน 1 ชั่วโมง น้อยที่สุด ร้อยละ 4.77 ใช้เวลามากกว่า 3 ชั่วโมง

ตารางที่ 6 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามหน้าที่ที่ปฏิบัติในการจัด
กิจกรรมพิเศษ

รายการกิจกรรมพิเศษที่จัด	จำนวนครู N=818	ร้อยละ
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
กิจกรรมวันสำคัญที่เกี่ยวข้องกับชาติ		
ศาสนา พระมหากษัตริย์	644	78.70
กิจกรรมสหกรณ์	225	27.50
กิจกรรมสุขภาพอนามัย	337	41.20
กิจกรรมกีฬา	486	59.40
กิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน		
และสร้างเสริมวิัจยนักเรียน	426	52.10
กิจกรรมส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม	210	25.70
กิจกรรมประกวดมารยาทนักเรียน	245	30.00
กิจกรรมทัศนศึกษา	241	29.50
กิจกรรมโครงการอาหารกลางวัน	493	60.30
อื่น ๆ	63	7.70

จากตารางที่ 6 แสดงว่า กิจกรรมที่ครู ร้อยละ 78.70 จัดมากที่สุดเป็นกิจกรรมวันสำคัญที่เกี่ยวข้องกับชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ รองลงมา ร้อยละ 60.30 จัดกิจกรรมโครงการอาหารกลางวัน ส่วนกิจกรรมที่ครูจำนวนน้อยที่สุด คือมีครู จำนวนร้อยละเพียง 25.70 เท่านั้น ระบุว่าจัดให้นักเรียน คือกิจกรรมด้านส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม

ตารางที่ 7 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามบทบาทในการจัดกิจกรรมพิเศษ

บทบาทในการจัดกิจกรรมพิเศษ	จำนวนครู N=818	ร้อยละ
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
เป็นประธานในการประชุมวางแผน การจัดกิจกรรมพิเศษ	101	12.30
เป็นเลขาในการประชุมวางแผน การจัดกิจกรรมพิเศษ	105	12.80
เป็นกรรมการในการประชุมวางแผน การจัดกิจกรรมพิเศษ	516	63.10
เป็นที่ปรึกษาสมาชิกในการประชุม วางแผนการจัดกิจกรรมพิเศษ	303	37.00
เป็นที่ศึกษานักเรียนในการประชุม วางแผนการจัดกิจกรรมพิเศษ	478	58.40
อื่น ๆ	21	2.60

จากตารางที่ 7 แสดงว่า ครูผู้สอน ร้อยละ 63.10 ทำหน้าที่เป็นกรรมการในการประชุมวางแผนการจัดกิจกรรมพิเศษ รองลงมา ร้อยละ 58.40 ทำหน้าที่เป็นที่ศึกษานักเรียนในการประชุมวางแผนการจัดกิจกรรมพิเศษ และน้อยที่สุด

ตารางที่ 8 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมพิเศษ

เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมพิเศษ	จำนวนครู N=818	ร้อยละ
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
จัดในช่วงโมงสอน	358	43.80
จัดหลังเลิกเรียน	575	70.30
จัดในวันหยุดราชการ	394	48.20
อื่น ๆ	110	13.40

จากตารางที่ 8 แสดงว่า ครูส่วนใหญ่ร้อยละ 70.30 จัดกิจกรรมพิเศษในเวลาหลังเลิกเรียน รองลงมา ร้อยละ 48.20 จัดกิจกรรมในช่วงวันหยุดราชการ และน้อยที่สุด ร้อยละ 13.40 ใช้เวลาอื่น ๆ ในการจัดกิจกรรมพิเศษ

ตารางที่ 10 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามการปฏิบัติงานบุคลากร

ประเภทของงานบุคลากร	จำนวนครู N=818	ร้อยละ
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ทำทะเบียนประวัตินักเรียน	695	85.00
จัดอบรมสัมมนา พัฒนาบุคลากรให้มี สมรรถภาพสูงขึ้น	56	6.80
จัดสวัสดิการในโรงเรียน	195	23.80
ควบคุม ตรวจสอบ ดำเนินการเกี่ยวกับ การลา การรับรองต่าง ๆ	164	20.00
อื่น ๆ	43	5.30

จากตารางที่ 10 แสดงว่า ครูผู้สอน ร้อยละ 85.00 จัดทำทะเบียนประวัตินักเรียน รองลงมา ร้อยละ 23.80 ทำหน้าที่จัดสวัสดิการในโรงเรียน และน้อยที่สุด ร้อยละ 5.30 ทำหน้าที่อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานบุคลากร

ตารางที่ 11 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามเวลาที่ทำงานด้านบุคลากร

เวลาที่ทำงานด้านบุคลากร	จำนวนครู N=818	ร้อยละ
ช่วงก่อนเข้าสอน	121	14.80
ระหว่างพักกลางวัน	205	25.10
หลังเลิกเรียน	153	18.70
ช่วงชั่วโมงว่าง	226	27.60
ช่วงวันหยุดราชการ	120	14.70
ในชั่วโมงสอน	36	4.40
อื่น ๆ	7	0.90

จากตารางที่ 11 แสดงว่า ครูผู้สอน ร้อยละ 27.60 ใช้เวลาช่วง ชั่วโมงว่างทำงานด้านบุคลากร รองลงมา ร้อยละ 25.10 ใช้เวลาช่วงพัก กลางวัน และน้อยที่สุด ร้อยละ 0.90 จะใช้เวลาช่วงอื่น ๆ ทำงานด้านบุคลากร

ตารางที่ 12 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามผลกระทบของการทำงาน
บุคลากรที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน

ผลกระทบของการทำงานบุคลากรที่มี ต่อการจัดการเรียนการสอน	จำนวนครู N=818	ร้อยละ
มี	712	87.10
ไม่มี	106	12.90

จากตารางที่ 12 แสดงว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ร้อยละ 87.10 มีความเห็นว่า งานที่ปฏิบัติเกี่ยวกับงานบุคลากรมีผลกระทบต่อการจัดการเรียนการสอนของนักเรียน

ตารางที่ 13 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามการปฏิบัติงานด้านอาคารสถานที่

การปฏิบัติงานด้านอาคารสถานที่	จำนวนครู N=818	ร้อยละ
หน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานอาคารสถานที่		
กระทำ	701	85.69
ไม่ได้กระทำ	90	11.00
ไม่ได้ตอบ	27	3.30
หน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานอาคารสถานที่ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ดูแล รักษาอาคารต่าง ๆ ของโรงเรียนให้สะอาดเรียบร้อย	531	64.90
ดูแล รักษาบริเวณโรงเรียนให้สะอาดเรียบร้อย	584	71.40
อยู่เวร รักษาความปลอดภัยของอาคารสถานที่	651	79.60
เป็นเจ้าของที่รับผิดชอบคอยบำรุงรักษาอาคารเรียนให้อยู่ในสภาพที่ดี	203	24.60
อื่น ๆ	33	4.00

จากตารางที่ 13 แสดงว่า ครูส่วนใหญ่ ร้อยละ 85.69 มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานด้านอาคารสถานที่ ในขณะที่ ร้อยละ 11.00 ระบุว่าไม่ได้ต้องทำงานในด้านนี้

สำหรับงานที่ครูส่วนใหญ่ ร้อยละ 79.60 กระทำคือ การอยู่เวรรักษาความปลอดภัยของอาคารสถานที่ รองลงมา ร้อยละ 71.40 ระบุว่าดูแล รักษาบริเวณโรงเรียนให้สะอาดเรียบร้อย และน้อยที่สุด ร้อยละ 4.00 กระทำหน้าที่อื่น ๆ เกี่ยวกับงานด้านอาคารสถานที่

ตารางที่ 14 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามเวลาที่ใช้ในการปฏิบัติงานด้านอาคารสถานที่

เวลาที่ใช้ในการปฏิบัติงานด้านอาคารสถานที่	จำนวนครู N=818	ร้อยละ
ระยะเวลาในการดูแลและรักษาอาคารสถานที่		
ไม่ถึง 1 ชั่วโมง	260	31.78
1 ชั่วโมง	279	34.10
2 ชั่วโมง	59	7.21
มากกว่า 2 ชั่วโมง	166	20.30
ไม่ได้ตอบ	54	6.60
ช่วงเวลาในการปฏิบัติงานอาคารสถานที่ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ก่อนเข้าเรียน	649	89.10
พักกลางวัน	33	4.50
หลังเลิกเรียน	19	2.60
วันหยุดราชการ	17	2.10
ในชั่วโมงสอน	1	0.10
อื่น ๆ	6	1.20

จากตารางที่ 14 แสดงว่า ครูผู้สอน ร้อยละ 34.10 ใช้เวลาวันละ 1 ชั่วโมง ในการดูแล และรักษาอาคารสถานที่ รองลงมา ร้อยละ 31.78 ใช้เวลาวันละไม่ถึง 1 ชั่วโมง และน้อยที่สุด ร้อยละ 7.21 ใช้เวลาวันละ 2 ชั่วโมง ในการดูแลและรักษาความสะอาดของอาคารสถานที่

สำหรับช่วงเวลาที่ใช้ปฏิบัติงาน ครูผู้สอน ร้อยละ 29.10 ใช้เวลา ก่อนเข้าเรียน และน้อยที่สุดร้อยละ 0.10 ใช้เวลาในชั่วโมงสอนในการทำงานด้านอาคารสถานที่

ตารางที่ 15 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามผลกระทบของการปฏิบัติงานด้านอาคารสถานที่ต่อการจัดการเรียนการสอน

ผลกระทบของการปฏิบัติงานด้าน อาคารสถานที่ต่อการจัดการเรียน การสอน	จำนวนครู N=818	ร้อยละ
มี	63	7.70
ไม่มี	668	81.67
ไม่ได้ตอบ	87	10.63

จากตารางที่ 15 แสดงว่า ครูผู้สอน ร้อยละ 91.40 มีความเห็นว่า การปฏิบัติงานเกี่ยวกับอาคารสถานที่ ไม่มีผลกระทบต่อภารกิจเกี่ยวกับการเรียนการสอน

ตารางที่ 16 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามการปฏิบัติหน้าที่ด้าน
ธุรการและการเงิน

การปฏิบัติหน้าที่ด้านธุรการและการเงิน	จำนวนครู N=818	ร้อยละ
จัดดำเนินงานสารบรรณในโรงเรียน	174	21.27
เป็นเจ้าหน้าที่การเงินของโรงเรียน	226	27.62
จัดทำเอกสารเกี่ยวกับการพัสดุของ โรงเรียน	161	19.68
จัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานของโรงเรียน	154	18.82
อื่น ๆ	71	8.68
ไม่ได้ตอบ	32	3.91

จากตารางที่ 16 แสดงว่า ครูผู้สอน ร้อยละ 27.62 ระบุว่าทำงาน
ในหน้าที่เจ้าหน้าที่การเงินของโรงเรียน รองลงมา ร้อยละ 21.27 เป็น
เจ้าหน้าที่ดำเนินงานสารบรรณในโรงเรียน และน้อยที่สุด ร้อยละ 8.68 ปฏิบัติ
งานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับธุรการและการเงินของโรงเรียน

ตารางที่ 17 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามเวลาที่ปฏิบัติงานด้าน
ธุรการและการเงิน

เวลาที่ปฏิบัติงานด้านธุรการและ การเงิน	จำนวนครู N=818	ร้อยละ
ช่วงเวลาการปฏิบัติงานธุรการและการเงิน		
ในชั่วโมงสอน	100	12.22
เวลาเข้าก่อนเข้าเรียน	264	32.27
พักกลางวัน	143	17.48
เย็นหลังเลิกเรียน	62	7.58
วันหยุดราชการ	24	2.93
อื่น ๆ	31	3.79
ไม่ได้ตอบ	194	23.72
เวลาที่ใช้ในการปฏิบัติงานธุรการและการเงิน ต่อสัปดาห์		
ไม่เกิน 5 ชั่วโมง	469	57.33
6-10 ชั่วโมง	21	2.57
11-15 ชั่วโมง	203	24.81
มากกว่า 15 ชั่วโมง	14	1.72
ไม่ได้ตอบ	111	13.56

จากตารางที่ 17 แสดงว่า ครูผู้สอน ร้อยละ 32.27 ใช้เวลาช่วง
เข้าก่อนเข้าเรียน ในการทำงานด้านธุรการ รองลงมา ร้อยละ 17.48 ใช้
เวลาช่วงพักกลางวัน และน้อยที่สุด ร้อยละ 2.93 ใช้เวลาในวันหยุดราชการ
ปฏิบัติงานด้านธุรการและการเงิน

สำหรับเวลาที่ใช้ในการปฏิบัติงานธุรการและการเงิน ครูผู้สอนร้อยละ 57.33 ใช้เวลาไม่เกิน 5 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ รองลงมา ร้อยละ 24.81 ใช้เวลา 11-15 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และน้อยที่สุด ร้อยละ 1.72 ใช้เวลามากกว่า 15 ชั่วโมง สำหรับการปฏิบัติงานธุรการและการเงินต่อสัปดาห์

ตารางที่ 18 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามผลกระทบของงานด้าน
ธุรการและการเงินต่อการจัดการเรียนการสอน

ผลกระทบของงานด้านธุรการและ การเงินต่อการจัดการเรียน การสอน	จำนวนครู	ร้อยละ
	N=818	
มี	652	79.80
ไม่มี	164	20.00
ไม่ได้ตอบ	2	0.24

จากตารางที่ 18 แสดงว่า ครูผู้สอน ร้อยละ 79.80 มีความเห็นว่าการปฏิบัติงานเกี่ยวกับธุรการและการเงิน มีผลกระทบต่อภารกิจเกี่ยวกับการเรียนการสอน

ตารางที่ 19 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามการปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์กับชุมชน

การปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์กับชุมชน	จำนวนครู N=818	ร้อยละ
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ออกไปเยี่ยมเยียนผู้ปกครองหรือบุคคลในชุมชน	522	63.80
เชิญผู้ปกครองหรือบุคคลในชุมชนมาเป็นวิทยากร	171	20.90
ร่วมกิจกรรมส่งเสริมอาชีพที่โรงเรียนจัดให้กับชุมชน	121	16.49
ร่วมกิจกรรมตามประเพณีกับชุมชน	696	85.10
นำนักเรียนไปบำเพ็ญประโยชน์ให้กับชุมชน	655	80.10
อื่น ๆ	28	3.40

จากตารางที่ 19 แสดงว่า ครูผู้สอน ร้อยละ 85.10 สร้างความสัมพันธ์กับชุมชนโดยการเข้าร่วมกิจกรรมตามประเพณีกับชุมชน รองลงมา ร้อยละ 80.10 นำนักเรียนไปบำเพ็ญประโยชน์ให้กับชุมชน และน้อยที่สุด ร้อยละ 3.40 ปฏิบัติงานด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน

ตารางที่ 20 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามลักษณะการดำเนินงาน
 ประชาสัมพันธ์ชุมชน

ลักษณะการดำเนินงานประชา สัมพันธ์กับชุมชน	จำนวนครู N=818	ร้อยละ
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
จัดทำเอกสารติดต่อกับผู้ปกครอง	441	53.90
พูดคุยกับบุคคลในชุมชน	684	83.60
ใช้หอกระจายข่าวโรงเรียน	333	40.70
จัดทำป้ายนิเทศแจ้งข่าวสารของ โรงเรียน	346	42.30
อื่น ๆ	38	4.60

จากตารางที่ 20 แสดงว่า ครูผู้สอน ร้อยละ 83.60 ระบุว่าใช้
 วิธีพูดคุยกับบุคคลในชุมชน รองลงมา ร้อยละ 53.90 จัดทำเอกสารติดต่อกับผู้
 ปกครอง และน้อยที่สุด ร้อยละ 4.60 ใช้วิธีอื่น ๆ ในการประชาสัมพันธ์กิจกรรม
 ของโรงเรียนให้ชุมชนทราบ

ตารางที่ 21 จำนวนและค่าร้อยละของครู จำแนกตามเวลาที่ใช้ในการปฏิบัติ
งานด้านความสัมพันธ์กับชุมชน

ช่วงเวลาในการสร้างเสริม ความสัมพันธ์กับชุมชน	จำนวนครู N=818	ร้อยละ
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
เข้าก่อนเข้าเรียน	198	24.20
ขณะเรียน	84	10.30
เย็นหลังเลิกเรียน	500	61.10
วันหยุดราชการ	589	72.00
ในระหว่างปิดภาคเรียน	320	39.10
อื่น ๆ	71	8.70

จากตารางที่ 21 แสดงว่า ครูผู้สอน ร้อยละ 72.00 จะใช้เวลา
ช่วงวันหยุดราชการเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชน และรองลงมา ร้อยละ 61.10
ใช้ช่วงเวลาเย็นหลังเลิกเรียน และครูจำนวนน้อยที่สุด คือ ร้อยละ 10.30
ระบุว่าใช้เวลาในขณะเรียนในการปฏิบัติกิจกรรม

ตอนที่ 3 ข้อมูลสัมภาษณ์ครูเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามภาระหน้าที่ของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 6

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ครู เกี่ยวกับสถานการณ์การปฏิบัติงานของครู ปัญหาอุปสรรค ความต้องการในการปฏิบัติงานและข้อเสนอแนะ ผู้วิจัยได้จากการรวบรวมคำตอบในการสัมภาษณ์ของครูประถมศึกษา เขตการศึกษา 6 จำนวน 52 คน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 100 ของจำนวนครูประถมศึกษาที่ให้สัมภาษณ์ทั้งหมด สรุปได้ดังนี้

3.1 สถานภาพทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

จากการสัมภาษณ์ครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 6 จำนวน 52 คน พบว่า ครูร้อยละ 67.30 เป็นเพศหญิง และร้อยละ 32.70 เป็นเพศชาย โดยมีอายุเฉลี่ย 39.23 ปี (ต่ำสุด 25 ปี และสูงสุด 52 ปี) ครูผู้สอน ร้อยละ 57.69 มีประสบการณ์ในการสอนมากกว่า 15 ปี และร้อยละ 90.38 จบการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรี นอกจากนี้มีหน้าที่ด้านการสอนแล้ว พบว่า ครูทั้ง 52 คน มีหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบนอกเหนือจากงานสอนตามปกติอีกคนละ 3-4 หน้าที่ ทำงานสำนักงานกลุ่มโรงเรียน เป็นเจ้าหน้าที่การเงิน งานพัสดุ เป็นเลขาประธานกลุ่ม หัวหน้างานสัมพันธ์ชุมชน ตลอดจนทั้งโครงการอาหารกลางวัน โครงการสหกรณ์โรงเรียนและโครงการประชาธิปไตย ในด้านที่พักอาศัย ครูร้อยละ 19.23 มีที่พักอาศัยอยู่บ้านพักครู และน้อยที่สุด ร้อยละ 3.84 มีที่พักห่างจากโรงเรียนถึง 60 กิโลเมตร

3.2 สถานการณ์การปฏิบัติงานของครู ปัญหาอุปสรรค ความต้องการในการปฏิบัติงาน และข้อเสนอแนะ

สำหรับข้อมูลตอนที่ 2 ผู้วิจัยนำเสนอผลการสัมภาษณ์ออกเป็น 7 ด้าน

คือ

1. ด้านสภาพการปฏิบัติงาน

จากการสัมภาษณ์ครู 52 คน พบว่า ครูทุกคน นอกจากจะรับผิดชอบด้านการสอนแล้ว ยังมีงานที่ต้องรับผิดชอบอื่น ๆ อีก ซึ่งสามารถแบ่งงานที่ครูต้องรับผิดชอบออกเป็น 6 งาน คือ

1.1 งานวิชาการ พบว่า ครูส่วนใหญ่นอกจากจะต้องเตรียมการสอน ทำบันทึกการสอน จัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนแล้ว ยังต้องรับผิดชอบงานทางวิชาการตามลำดับความสำคัญคือ ทำงานวิชาการภายในโรงเรียน เช่น ออกข้อสอบ จัดทำตารางสอน วัตถุประสงค์และประเมินผล วิจัยข้อสอบ ตลอดจนติดตามการนิเทศภายใน ทำสารสนเทศทางวิชาการ เป็นครูประจำกลุ่มประสบการณ์ต่าง ๆ ของกลุ่มโรงเรียน

1.2 งานกิจการนักเรียน พบว่า ครูทุกคนทำภาระหน้าที่นี้โดยกิจกรรมที่ทำมากที่สุด คือ กิจกรรมการกีฬา รองลงมา กิจการโครงการอาหารกลางวันและงานอนามัยโรงเรียน นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมสหกรณ์ กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี และกิจกรรมวันสำคัญตามลำดับ

1.3 งานบุคลากร พบว่า ครูบางส่วนทำหน้าที่รับผิดชอบงานบุคลากร งานที่ทำมากที่สุดด้านนี้ คือ การปกครองดูแลนักเรียน รองลงมาทำหน้าที่เป็นครูเวรประจำวัน และการอบรมนักเรียน

1.4 งานอาคารสถานที่ พบว่า ครูทุกคนต้องทำหน้าที่นี้ โดยรับผิดชอบในการดูแลความสะอาดและปรับปรุงตกแต่งบริเวณอาคารสถานที่มากที่สุด รองลงมา ดูแลความสะอาดและตกแต่งห้องเรียน ตลอดจนการอยู่เวรรักษาความปลอดภัยภายในโรงเรียน และเป็นผู้ควบคุมการใช้อาคารสถานที่

1.5 งานธุรการและการเงิน พบว่า ครูบางส่วนทำหน้าที่นี้โดยครูที่ทำจะทำหน้าที่ทางด้านพัสดุและการเงินมากที่สุด รองลงมาเป็นงานสารบรรณ ตลอดจนงานธุรการทางด้านสวัสดิการครูและสหกรณ์

1.6 งานความสัมพันธ์ชุมชน พบว่า ครูบางส่วนรับภาระหน้าที่นี้ โดยครูที่ทำจะออกเยี่ยมเยียนผู้ปกครองเด็กและประชาชนในชุมชนมากที่สุด รองลงมาทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์ข่าวสารต่าง ๆ ให้กับชุมชน ประชุมชี้แจงผู้ปกครอง

นอกจากนี้ยังทำหน้าที่ทางด้านกิจกรรมกีฬาให้กับชุมชน นำดนตรีไปช่วยงานชุมชน

2. ด้านการจัดเวลาการทำงาน

สำหรับการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีแผนแน่นอนจะปฏิบัติตามเวลาที่กำหนดไว้ในแผน แต่ในกรณีที่เป็นงานเร่งด่วนที่ได้รับคำสั่งจากผู้บริหาร ครูผู้สอนก็ต้องรีบทำ ให้ ต้องใช้เวลาในการสอนมาทำกิจกรรมที่เร่งด่วนก่อนเพื่อสนองนโยบายเบื้องต้น แต่ถ้าเป็นงานรับผิดชอบด้านต่าง ๆ ภายในโรงเรียน ครูส่วนใหญ่จะทำช่วงระหว่างพักกลางวันมากที่สุด รองลงมาเวลาวางจากการสอน ก่อนเข้าเรียน และตอนเย็นหลังเลิกเรียนตามลำดับ นอกจากนี้งานที่ได้รับผิดชอบ ครูบางคนยังต้องนำกลับไปทำที่บ้านและในวันหยุดราชการอีก

3. ด้านความต้องการสื่อการสอนและทรัพยากร

จากการสัมภาษณ์ครู 52 คน เกี่ยวกับความต้องการสื่อการสอนและทรัพยากร พบว่า ครูส่วนใหญ่มีความต้องการสื่อและอุปกรณ์ในการเรียนการสอน คือ เครื่องฉายสไลด์ ภาพสไลด์ หุ่นจำลอง และอุปกรณ์วิทยาศาสตร์มากที่สุด รองลงมาคือ เทป วีดีโอ และชุดการสอนวิชาต่าง ๆ นอกจากนี้ยังต้องการครูที่มีความรู้เฉพาะด้านมาสอนในแต่ละวิชา และต้องการห้องเรียนเฉพาะตลอดจนอุปกรณ์การกีฬา

4. ด้านอุปสรรคและปัญหาต่าง ๆ ในการปฏิบัติงาน ปัญหาและอุปสรรคที่เร่งด่วนที่พบในการปฏิบัติงาน

4.1 ด้านความร่วมมือกับผู้เกี่ยวข้อง พบว่าครูส่วนใหญ่เห็นว่า ผู้ปกครองนักเรียนไม่ค่อยสนใจการศึกษาของนักเรียน และไม่คอยให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนเท่าที่ควร

4.2 ด้านความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะ พบว่า ครูส่วนใหญ่ยังไม่มีความรู้ทางด้านวิชาเฉพาะ เช่น ดนตรี นาฏศิลป์ ศิลปะ ภาษาอังกฤษ มากที่สุด นอกจากนี้ครูยังไม่ถนัดในวิชาที่สอนและงานบางหน้าที่ เช่น การเงิน

พัสดุ พิมพ์ดีด ตลอดจนการควบคุมและการดูแลสุขภาพอนามัยนักเรียน

4.3 ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า ครูส่วนใหญ่มีปัญหาในการจัดการเรียนการสอนมากที่สุดคือ ไม่มีเวลาเต็มที่ให้กับการเรียนการสอน เพราะครูต้องทำหน้าที่หลาย ๆ อย่าง มีการประชุมบ่อยครั้งทั้งภายในโรงเรียนและภายนอกโรงเรียน และต้องทำงานตามนโยบายให้กับอีกหลาย ๆ หน่วยงาน รองลงมา คือ ขาดคู่มือครู และครูมีไม่เพียงพอ นอกจากนี้เด็กนักเรียนไม่ค่อยสนใจเรียน อ่านเขียนไม่ค่อยได้ ไม่มีอุปกรณ์การเรียน ตลอดจนผู้ปกครองของนักเรียนไม่สนใจการเรียนของเด็กเพราะมีฐานะยากจน

4.4 ด้านกิจการนักเรียน พบว่า ครูส่วนใหญ่มีปัญหาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนักเรียน คือ ขาดความรู้ ความชำนาญในกิจกรรมนั้น ๆ เช่น กิจกรรมอนามัยช่องปากมากที่สุด รองลงมาขาดบุคลากร ขาดงบประมาณ และสถานที่ที่ทำงาน ตลอดจนกิจกรรมที่อาจทำให้เสียเวลาในการเรียนการสอนไป ถ้าครูไปทำกิจกรรมนั้น ๆ

4.5 ด้านบุคลากร พบว่า ครูส่วนใหญ่เห็นว่าบุคลากรในโรงเรียนมีปัญหาทางด้านขาดความรู้ ความสามารถเฉพาะด้าน และขาดความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน มีการทำงานมากเกินไป ไม่ตรงกับความต้องการมากที่สุด รองลงมาบุคลากรภายในโรงเรียนไม่เพียงพอ และขาดขวัญและกำลังใจในการทำงาน

4.6 ด้านอาคารสถานที่ พบว่า ครูส่วนใหญ่เห็นว่า โรงเรียนมีปัญหาทางด้านงบประมาณ ทำให้ไม่สามารถให้การบำรุงดูแลรักษาอาคารสถานที่ให้มีสภาพคงเดิมได้ รองลงมาอาคารสถานที่ไม่เพียงพอ นอกจากนี้ ยังเห็นว่าบุคลากรทั้งภายในและภายนอกไม่ร่วมมือช่วยกันในการดูแลรักษาอาคารสถานที่

4.7 ด้านสัมพันธ์ชุมชน พบว่า ครูส่วนใหญ่เห็นว่าผู้ปกครองไม่สนใจในการศึกษามากที่สุด รองลงมา ครูไม่มีเวลาออกไปสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและชุมชนไม่ค่อยให้ความร่วมมือกับโรงเรียนเท่าที่ควร

4.8 ด้านปัญหาเร่งด่วนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของครู พบว่า ครูส่วนใหญ่เห็นว่า ปัญหาและอุปสรรคเร่งด่วนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานมากที่สุดคือครูมีงานรับผิดชอบมากเกินไป ต้องทำงานหลายภาระหน้าที่ และครูคนเดียว

สอนหลายวิชาที่ไม่ตรงกับความถนัด ทำให้การเรียนการสอนไม่ได้ผลเท่าที่ควร รองลงมาครูขาดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน และครูไม่รับผิดชอบในงานที่ตนเองได้รับมอบหมาย ตลอดจนขาดแคลนอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน

5. ด้านการแก้ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน

จากการสัมภาษณ์ครู 52 คน เกี่ยวกับการแก้ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงาน ครูส่วนใหญ่เห็นว่าน่าจะได้เน้นจำนวนครูให้เพียงพอตรงตามความสามารถ และลดปริมาณงานรับผิดชอบที่ครูมีอยู่ลงไปบ้างมากที่สุด นั่นก็คือลดจำนวนด้านของงานที่กำลัง โดยทำเพียงด้านใดด้านหนึ่ง แต่ไม่จำกัดว่าจะป็นงานด้านใด เช่น ถ้าต้องรับภาระด้านธุรการและการเงิน ก็ควรจะได้รับ การลดภาระงานสอนลง เป็นต้น รองลงมา ต้องสร้างขวัญและกำลังใจให้กับครูและให้หน่วยงานต่าง ๆ มีแบบแผนของตนเองอย่างชัดเจนในการที่จะให้โรงเรียนปฏิบัติ ตลอดจนสร้างจิตสำนึกให้ครูมีความรับผิดชอบต่อในการเรียนการสอน และความรับผิดชอบต่อร่วมกันในการปฏิบัติงาน

6. ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้ความสำคัญต่อหน้าที่และการให้เวลาการปฏิบัติงาน

จากการสัมภาษณ์ครู 52 คน พบว่า ครูทุกคนให้ความสำคัญเกี่ยวกับหน้าที่การจัดการเรียนการสอนให้เด็กมีความรู้ตรงตามหลักสูตร และใช้เวลาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนมากที่สุด นอกจากนี้ต้องทำหน้าที่ด้านการอบรมพฤติกรรมและปลูกฝังค่านิยมที่ดีให้กับเด็กเป็นสำคัญด้วย

ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับหน้าที่หลักในปัจจุบันของครู พบว่า ครูส่วนใหญ่เห็นว่า ครูควรมีหน้าที่หลักในการจัดการเรียนการสอนให้ตรงกับหลักสูตรมากที่สุด รองลงมา เป็นการทำงานตามนโยบายของหน่วยเหนือที่มอบหมายให้ปฏิบัติ

7. ด้านข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามภาระหน้าที่

ครูส่วนใหญ่ให้ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามภาระหน้าที่เรียงตามลำดับดังนี้ ครูต้องมีความตั้งใจ จิตสำนึก และมีความรับผิดชอบต่อ

ในภาระหน้าที่ด้านการเรียนการสอนเป็นอันดับแรก ลดภาระงานที่ได้รับมอบหมายลงไป ต้องหาครูที่มีความรู้ความสามารถ ความถนัดเฉพาะด้านมาสอนหรือมาทำงานธุรการ ต้องสร้างขวัญและกำลังใจให้กับครู ให้ความยุติธรรมกับครูในการพิจารณาความดีความชอบ จัดหาอุปกรณ์การเรียนการสอนให้กับครูและเด็กให้ครบและเพียงพอ

ตอนที่ 4 ข้อมูลจากการสังเกต

ข้อมูลที่ได้จากการสังเกตครู เกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามภาระหน้าที่ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 6 จำนวน 14 คน ต่อภาระหน้าที่ที่ปฏิบัติใน 1 วัน ซึ่งสรุปได้ดังนี้

ด้านวิชาการ เกี่ยวกับการเตรียมการสอน พบว่าครูทุกคนจะเตรียมการสอนชั่วโมงที่ทำการสอนในด้านการทำบันทึกการสอน ครู 12 คน ทำบันทึกการสอนทุกชั่วโมงที่สอน และครู 2 คน ไม่ทำบันทึกการสอนสำหรับการใช้สื่อการสอน ครู 7 คน ใช้สื่อการสอน ส่วนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับเนื้อหาในบทเรียนนั้น ครูทุกคนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสอดคล้องกับเนื้อหาในบทเรียนทุกครั้งที่มีชั่วโมงสอน ครู 8 คน จัดให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนใน ด้านการวัดผลประเมินผล พบว่าครูผู้สอนทุกคน จะทำการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนทุกครั้งที่ทำการสอน โดยครูผู้สอนบางคนจะทำการวัดผลก่อนสอน บางคนก็จะทำการวัดผลหลังสอน เกี่ยวกับการสอนซ่อมเสริมครูผู้สอนส่วนใหญ่ คือ 12 คน จาก 14 คน ทำการสอนซ่อมเสริมในชั่วโมงสุดท้าย เวลา 14.30 - 15.30 น. ส่วนอีก 2 คนที่เหลือไม่ได้ทำการสอนซ่อมเสริมเนื่องจากมีภาระหน้าที่อื่นที่ต้องทำ และพบว่าครู 12 คน จัดบรรยากาศในห้องเรียนให้เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ทำแผนภูมิแสดงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และจัดป้ายนิเทศตามกลุ่มประสบการณ์ต่าง ๆ ในห้องเรียน

ด้านกิจการนักเรียน พบว่าครูผู้สอน 2 คน จัดกิจกรรมวันสำคัญต่าง ๆ ส่วนกิจกรรมโครงการอาหารกลางวัน พบว่า ครูจำนวน 6 คน จัดทำโครงการนี้ โดยจัดทำตั้งแต่เวลา 8.00-12.30 น. สำหรับกิจกรรมสหกรณ์โรงเรียน มีครูผู้สอน 2 คน ทำกิจกรรมดังกล่าวในช่วงเวลา 8.00-8.30 น. และเวลา 12.00-12.30 น. สำหรับกิจกรรมที่เกี่ยวกับการจัดนิทรรศการแสดงผลงานนักเรียน และกิจกรรมแนะนํานั้นไม่ปรากฏว่ามีผู้ใดทำในขณะที่ทำการสังเกต

ด้านบุคลากร ครูผู้สอนทุกคน ปฏิบัติงานสอนตรงตามเวลาที่กำหนด การแต่งกายของครูผู้สอนทุกคนสุภาพเรียบร้อย ถูกต้องตามระเบียบ เกี่ยวกับการทำงานเขียนประวัติของนักเรียน มีครู 1 คน ที่ต้องค้นหาทะเบียนประวัติของนักเรียนเนื่องจากมีนักเรียนมาขอย้ายไปเรียนที่อื่น และครู 1 คน ที่ต้องดำเนินการเกี่ยวกับการรับรองการเบิกจ่ายค่ารักษาพยาบาลของครูในโรงเรียน ส่วนการจัดการอบรมสัมมนาพัฒนาบุคลากรให้มีสมรรถภาพสูงขึ้น ไม่พบขณะที่ทำการสังเกตในวันนั้น ๆ

ด้านอาคารสถานที่ ครูผู้สอนส่วนใหญ่ คือ 12 คน ใน 14 คน ดูแลให้นักเรียนทำความสะอาดห้องเรียน ซึ่งดูแลในช่วงเวลา 7.31-8.30 น. มีครู 5 คน ใช้เวลาในช่วงเวลา 15.01-15.30 น. มีครู 2 คน ปฏิบัติการรักษาการเพื่อดูแลความปลอดภัยของโรงเรียน โดยทำตั้งแต่เวลา 7.00 น. ถึงเวลา 18.00 น. ส่วนที่เกี่ยวกับการจัดเปลี่ยนป้ายนิเทศภายในอาคารเรียน และการจัดบริเวณอาคารเรียนให้มีความร่มรื่นสวยงามนั้น ผู้สังเกตพบว่า ครูผู้สอน 12 คน ในจำนวนทั้งหมด 14 คน ได้มีการจัดทำไว้ก่อนแล้ว

ด้านธุรการและการเงิน ครูผู้สอน 4 คน เป็นเจ้าหน้าที่จัดทำบัญชีหลักฐานเกี่ยวกับการเงินของโรงเรียน และครู 3 คน ทำงานเกี่ยวกับสารบรรณในโรงเรียน โดยส่วนใหญ่จะจัดทำในช่วงเวลา 8.01 - 8.30 น. ส่วนการจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงาน จัดเก็บรักษาวัสดุเป็นสัดส่วนสะดวกต่อการใช้ และ

จัดทำแผนปฏิบัติการของโรงเรียน ไม่พบว่ามีครูที่ได้รับการสังเกตจัดทำเรื่องดังกล่าวในวันนั้น

ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน พบว่า ครูผู้สอน 2 คน ได้ออกไปเยี่ยมผู้ปกครองและเด็กนักเรียนที่ป่วยที่บ้าน ในช่วงเวลา 11.30 - 12.30 น. มีครู 7 คน ให้ข่าวสารแก่ชุมชนโดยใช้หอกระจายข่าวของทางโรงเรียน โดยใช้ช่วงเวลาเข้าก่อนเข้าเรียนคือเวลา 7.00-8.30 น. และช่วงพักกลางวันคือเวลา 11.30-12.30 น. ปรากฏว่าวันที่ผู้สังเกตไปสังเกตนั้นไม่มีครูเข้าร่วมกิจกรรมตามประเพณีกับชุมชนหรือเชิญบุคคลในชุมชนเป็นวิทยากรพิเศษ หรือให้ความสะดวกแก่ชุมชนในการใช้สถานที่และอุปกรณ์ของโรงเรียน